

به بهانه سومین دوره از جشنواره «کتابخانه‌های خانگی و مجتمع‌های مسکونی»

غبارروبی از قفسه‌های غریب کتاب در منازل

■ ترگس عاشوری

عزت‌الله الوندی: به منظور گسترش فرهنگ کتابخوانی و آکادمیک‌تر شدن آن، پیشنهاد می‌شود که وزارت ارشاد تمهیدی ببیندش تا با کمک انجمن نویسندگان کودک و نوجوان، اسکان و اسباب‌آموزش کتابداران خانگی فراهم شود

قدردانی معرفی شدند. علاوه بر این به گفته دبیر سومین جشنواره سراسری کتابخانه‌های خانگی و مجتمع‌های مسکونی این جشنواره یک تفاوت دیگر هم داشته است. **عزت‌الله الوندی** در این باره به ایران می‌گوید: «تعدادی شرکت‌کننده نوجوان برای نخستین بار در این جشنواره شرکت کردند، نوجوانانی که بر اساس اطلاع‌رسانی‌های دوره‌های پیشین تلاش کرده بودند تا کیفیت و کمیت کتابخانه‌هایشان را تقویت کنند و آن را توسعه و گسترش بدهند.» او در ادامه درباره دلایل این وقفه چند ساله هم می‌گوید: «از ابتدا قرار خاصی بر این نبود که جشنواره به صورت مشخص چند سالانه باشد. به هر حال این جشنواره به لحاظ محتوایی موضوعیت سالانه شدن ندارد و به لحاظ اقتصادی هم نیازمند صرف هزینه است که بر این اساس از ابتدا تصمیم بر آن شد که هر چند سال یک بار برگزار شود.»

■ **لزوم حمایت‌های دولتی بدون دخالت‌های ناموجه**

جشنواره کتابخانه‌های خانگی نشان از بالندگی و تأثیرگذاری نهادهای ترویج کتابخوانی است اما فارغ از میزان تأثیرگذاری چنین حرکت‌هایی در سطح خرد، اظهارنظر کارشناسان بر این نکته متمرکز است که جریان‌ساز شدن چنین حرکت‌هایی نیازمند حمایت‌های رسمی دولت است و باید نگاهی

«خوشبخت کسی است که به یکی از این دو چیز دسترسی دارد؛ یا کتاب‌های خوب یا دوستانی که اهل کتاب باشند.» قولی معروف از ویکتور هوگو که لاید شامل حال دوران ما هم می‌شود؛ دورانی که هر چند ارزش مشترک حاکم بر ذهن مردمانش به نحوی تغییر یافته است که به قول مدیر کل نهاد کتابخانه‌های عمومی کشورمان نسل جوانش از پایین بودن مدل گوشی‌شان خجالت می‌کشند اما از کتابخوانی‌شان نه. در میان همین صداها هزار جوانی که دغدغه گذران اوقات فراغتشان به‌رومندی از تکنولوژی‌های جدید ارتباطی و شبکه‌های اجتماعی است، هستند آدم‌هایی که همچنان دلمشغولی‌شان برای لذت بخش کردن این ساعات ملالت‌بار «بزرگ‌ترین اختراع بشر» به قول ویلیام شکسپیر، یعنی «کتاب» است و ترجیح می‌دهند به جای دخیل بستن به فضای مجازی و آدم‌هایش به قفسه‌های کتاب متمسک شوند و مطالعه کنند و به تعبیر شاعر و نویسنده بریتانیایی، ساموئل اسمایز، با دانشمندان طرف صحبت شوند و اندیشه‌های اصحاب فرهنگ را به تفکرشان پیوند بزنند.

گروه‌هایی هر چند محدود که قرار هایشان و دور هم جمع شدن‌هایشان در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی هم معرفی و گفتن از کتاب‌هایی است که تا به حال خوانده‌اند. گروه‌هایی که با دستنویز قرار دادن سنت‌های ریشه‌دار کشورمان نظیر اهدا و نذر و تعاون در این سال‌ها تلاش کرده‌اند به سهم دانایی و دارایی‌شان برای بسط فرهنگ کتابخوانی و فعالیت‌های فرهنگی سازنده، گام بردارند و با بدعت نهادن آیین‌های خودجوش منشأ اقبال جامعه به کتاب و مطالعه شوند؛ اقدام‌هایی که سازنده است.

■ **تقویت روحیه جمعی و اعتماد عمومی**

نمونه با شکوه این سنت‌ها کتابخانه‌هایی است که بدون وابستگی به هیچ اداره و نهاد رسمی به صورت خودجوش در خانه، آپارتمان، مغازه و حتی کارخانه شکل گرفته‌اند و اهداف و فعالیت‌های مفیدشان در معرفی و معاوضه کتاب آنقدر ارزشمند بوده است که مدیران فرهنگی را متوجه راهاندازی جشنواره‌ای به این منظور کند؛ جشنواره‌ای برای کتابخانه‌های خانگی!

جشنواره‌ای که نخستین دوره آن در سال ۱۳۸۱ توسط انجمن نویسندگان کودک و نوجوان با همکاری معاونت هنری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران و با هدف ترویج فرهنگ کتابخوانی، تشویق دارندگان کتابخانه‌های خانگی به امانت دادن کتاب و انجام فعالیت‌های جنبی و جمعی فرهنگی برگزار شد؛ جشنواره‌ای برای کتابخانه‌هایی که از طرف مردم و بدون وابستگی اداری و نهادهای به هیچ سازمانی در مجتمع‌های مسکونی، مغازه‌ها، کارگاه‌ها، مدارس و... راهاندازی می‌شوند و علاوه بر خودجوش بودن یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های آن دارا بودن کتاب‌های کودک و نوجوان است؛ شاخصه‌ای که ارتباطی مستقیم با هدف بنیان‌گذاران این جشنواره دارد. در واقع هدف از راهاندازی این جشنواره از سوی انجمن نویسندگان و کودکان دغدغه نویسندگان در فرهنگ مطالعه و فرهنگ مردم است و به اعتقاد صاحب‌نظران این حوزه این کتابخوانی والدین است که کودکان را ترغیب به مطالعه می‌کند و همین کودکان کتابخوان تضمین‌کننده رشد و اعتلای ادبیات و فرهنگ جامعه می‌شوند.

علاوه بر این، فعالیت‌های جنبی مانند نقد و بررسی و جلسات منظم شعر و داستان و نقد فیلم و... یکی از امتیازهای هیات داوران برای انتخاب برگزیدگان جشنواره است؛ ویژگی‌ای که علاوه بر اهداف مترتب، فراهم‌کننده بستری برای پاسخگویی به یک نیاز اجتماعی است.

به هر حال با هر متر و معیاری که حساب کنیم برپایه جشنواره کتابخانه‌های خانگی ساختار مردمی است، چرا که از بودجه دولتی استفاده نمی‌کند بنابراین می‌تواند بر اساس سلیقه و نیاز گروهی شکل بگیرد و به تبع آن به انجام فعالیت‌های جنبی فضایی صمیمی و سالم برای شکل‌گیری تعاملات اجتماعی ایجاد کند، آن هم در زمانه‌ای که با شیوع تکنولوژی‌های ارتباطی مجازی، خطر درونی شدن فردگرایی در کمین جامعه ما است. ضمن اینکه اساسا امانت دادن کتاب کاری گروهی است و فی نفسه روحیه تعاون و اعتماد و همکاری را گسترش می‌دهد. بنابراین استفاده از کتابخانه‌های خانگی علاوه بر تقویت روحیه جمعی خبر از وجود اعتماد عمومی می‌دهد که جامعه امروز به آن نیاز دارد.

■ **استقبال نوجوانان از جشنواره کتابخانه‌های خانگی**

«جشنواره کتابخانه‌های خانگی» پس از وقفه چند ساله بعد از دومین دوره آن در سال ۸۶ حالا سومین دوره‌اش را با اضافه شدن پسوندد «و مجتمع‌های مسکونی» برگزار کرده و به قولی روند رو به رشدی هم داشته است؛ سر و شکل بهتری پیدا کرده و شرکت‌کنندگانش هم بیشتر شده است. تعداد شرکت‌کنندگان در جشنواره امسال که اواخر آبان‌ماه و همزمان با هفته کتاب برگزار شد ۵۶ نفر از سراسر کشور بودند که ۱۰ نفر به عنوان برگزیده و ۲ نفر شایسته

یوسف علیخانی: کتابفروش‌ها و کسانی که کتاب پیشنهاده می‌دهند هم مردم را بی‌اعتماد کرده‌اند. وقتی یک زن خانه‌دار سراغ رمانی را برای گذراندن اوقات فراغتش می‌گیرد نامردی است اگر من فلاشر او‌کائر یا کارهای مرلین رابینسون را توصیه کنم حتی اگر برنده جوایز اورنج و پولیتزر و... هم شده باشد!

کلان پشت ایجاد این کتابخانه‌ها باشد. به عنوان نمونه عده‌ای از تحلیلگران بر این باورند که پس از تشویق و اهدای جوایز ضروری است برگزیدگان مورد آموزش حرفه‌ای قرار بگیرند تا از این پس قادر به ایجاد جذابیت و معرفی آثار همدلانه و مناسب به اعضا باشند. موضوعی که بنا بر گفته الوندی در بیانیه هیأت داوران این دوره جشنواره شامل مجید رخشانی، رامبد جوان، یدالله گودرزی، مهدی یوسفی و فاطمه زمانی هم آمده است: «این موضوع در بیانیه هیأت داوران آمده است که به منظور گسترش فرهنگ کتابخوانی و آکادمیک‌تر شدن آن پیشنهاد شده که وزارت ارشاد تمهیدی ببیندش تا با کمک انجمن نویسندگان کودک و نوجوان امکان و اسباب آموزش کتابداران خانگی فراهم شود تا با آموزش صحیح و درست ارائه خدماتشان در کتابخانه‌های خانگی بهتر انجام بگیرد.» اما از سوی دیگر دخالت‌های مترتب بر حمایت‌های رسمی و دولتی و یکسان‌سازی و چارچوب دار کردن این کتابخانه‌ها و به تبع آن سلب خصوصیات ویژه و یگانه این کتابخانه‌ها از نکات غیرقابل انقباض و تشویش‌هایی است که کارشناسان بر آن تأکید دارند.

دبیر سومین دوره جشنواره کتابخانه‌های خانگی با تأکید بر این موضوع می‌گوید: «قرار نیست این حمایت‌ها به گونه‌ای باشد

در ضرورت آموزش سواد اطلاعاتی

دکتر فربرز خسروی دولتی‌نکند عضو هیأت مدیره انجمن علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران

وجود کتاب در خانه، مجتمع، مدرسه و در جامعه محرک افراد جامعه برای بیشتر خواندن و توجه بیشتر به اطلاعات است و اگر در خانه‌ای به‌جای کودک کتاب را در اطراف خودشان ببینند یا کتاب مانوس‌تر خواهند شد. کتابخانه‌های خانگی یا مجتمع‌های مسکونی هم طبیعتاً در گسترش فرهنگ کتابخوانی و مؤانست با کتاب می‌توانند منشا اثر باشند. اصولاً این نوع کتابخانه‌ها و گفت‌وگوهایی که درون آنها انجام می‌شود می‌تواند در جهت‌دهی و بهینه‌سازی مصرف فرهنگی افراد تأثیر بسزایی داشته باشد. یکی از پیامدهای شکل‌گیری کتابخانه‌های خانگی یا مجتمع‌های مسکونی و حتی در کارخانه‌ها و... ایجاد تعاملات اجتماعی است. وجود کتابخانه این فرصت را می‌تواند فراهم کند که اهالی این مجموعه‌ها از تجربیات هم استفاده کنند. این نوع تعاملات و گفت‌وگوهای فرهنگی و اطلاعاتی موجب هم افزایی مبارکی خواهد شد.

اگر مجموعه‌ها و بخصوص شهرک‌ها موظف شوند که فضای فرهنگی مناسبی را برای تأسیس کتابخانه اختصاص دهند مسلماً این روند رشد فرایند‌تری می‌یابد و برای مدیریت بهینه این کتابخانه‌ها نیاز به استفاده از تخصص کتابداران عیان‌تر می‌شود. کتابدار خبره می‌تواند نقش مؤثری در استمرار پیوند مخاطب با فضای کتابخانه داشته باشد. اما با توجه به گسترش روز افزون فناوری اطلاعات و ارتباطات و همه گیر شدن ارتباطات در فضای مجازی، نکته‌ای که لازم است به صورت ویژه مورد توجه و مذاقه قرار گیرد این است که محمل‌های اطلاعاتی آهسته آهسته دارد از کاغذ فاصله می‌گیرد. شبکه‌های اجتماعی نمونه‌ای از این رسانه‌های جدید است که همه گیر شدنش را نمی‌توان منکر شد. بر این اساس در محیط اطلاع‌رسانی باید به این محمل‌ها هم توجه کنیم. لازم است به طور روشمند و برنامه‌ریزی شده فرزندان این سرز و بوم را با نحوه بهتر است به‌جای وب‌گردی به آن نام ولگردی بدهیم و هدف عمر او را تباه خواهد کرد. این نوع گردش که در یک روستای کوچک یک کتابخانه جمعی با امکانات بسیار متفاوت است از جشنواره‌هایی با ابعاد و بودجه محدودتر. با وجود این جشنواره کتابخانه‌های خانگی با همین ابعاد و بودجه و بازه زمانی، جشنواره مؤثری است و در حد آرمان‌های تعریف شده توانسته است به اهدافش دست پیدا کند. همین که توانسته نگاه عمومی را در کل کشور متوجه این موضوع کند که شما هم می‌توانید حتی در یک روستای کوچک یک کتابخانه جمعی با امکانات خودتان تشکیل دهید و اگر صد جلد کتاب در آن روستا وجود دارد را در یک جا جمع کرده و تبدیل به کتابخانه‌ای برای اهالی روستا کنید گام بزرگی است.

جشنواره‌ای موفق در ایجاد همدلی

فریدون موزاده خلیلی عضو شورای شهر تهران

تأثیری که کتابخانه‌های خانگی یا کتابخانه‌های مجتمع‌های مسکونی یا. در فرهنگ کتابخوانی و ترویج فرهنگ مطالعه و افزایش سواد عمومی در جامعه دارد، کتاب ادعیه و آثار ادبیات کهن مثل حافظ، سعدی و... حفظ می‌شد. این دست کتابخانه‌ها به خانواده‌های بزرگ که معمولاً از عالمان و بازرگانان بودند تعلق داشت. برخی از این موارد گسترش پیدا کردند و با اضافه شدن کتاب‌های جدید تبدیل به کتابخانه‌های عمومی شدند مثل کتابخانه حاج حسین آقا ملک یا کتابخانه نخجوانی‌ها که به کتابخانه ملی تبریز شهرت پیدا کرده است. حتی در کتابخانه مجلس و دانشگاه تهران و کتابخانه ملی و... اسامی خانواده‌های بزرگ و استنادی که کتاب‌های کتابخانه شخصی‌شان را اهدا کرده‌اند هم ذکر شده است. همان‌طور که در دایرةالمعارف‌هایی مثل دایرةالمعارف اسلامی هم در مدخل‌های ورودی مشخصات برخی کتابخانه‌های شخصی و خانگی ثبت شده است. در شرایط جدید به دلایل مختلف کتابخانه‌های عمومی که در کنار کتابخانه‌های شخصی وارد عرصه شده‌اند و به علاقه‌مندان خدمات می‌دهند اما با مرور زمان و اشاعه پدیده برج‌سازی و بلندمرتبه‌سازی این تفکر ایجاد نشی تعیین‌کننده دارند. مسلم است که از فضای عمومی برای کتابخانه منظور شود. به عنوان نمونه در برخی از مجتمع‌ها یکی از صاحبان مجتمع، واحدی را به عنوان کتابخانه عمومی در اختیار ساکنان مجتمع‌های مسکونی پیرامون قرار می‌دهد. امیدواریم این موضوع که به صورت خودجوش در برخی جاها اتفاق افتاده است، به وضع و تصویب قاعده‌ای برای بسط این کتابخانه‌ها منجر شود. اگر ما بتوانیم این طرح را در شورای عالی شهرسازی به عنوان یک قاعده در پیاوریم که کتابخانه به عنوان فضای عمومی مجتمع‌ها تعریف شود، کار بسیار ارزشمندی است. مقصود من از تأکید بر جنبه فضای عمومی کتابخانه‌ها، بیشتر کار کرده‌ای اجتماعی آن است که باعث ایجاد یک نوع همدلی پیرامون کتاب می‌شود. کتابخانه یک فیزیک است و آنچه که روح کتابخانه را منجول می‌کند، حتی بیش از کتاب، کتابدارش است. کتابداری که بتواند نشست‌هایی را برگزار کند، افراد را بشناسد و کتاب‌های مناسب معرفی کند و به نحوی باعث ایجاد صمیمیت و محبت پیرامون دانش و دایای و کتاب شود. اگر خانواده‌های قدیم بنا بر نسبت فامیلی دور هم جمع می‌شدند، خانواده‌های جدید در نسبت با کتاب در کنار هم قرار بگیرند و این حلقه‌ها شکل بگیرد که این موضوع قطعاً به انسجام و همدلی و طراوت‌بخشی زندگی کمک می‌کند.

کتاب حلقه وصل خانواده‌ها

احمد مسجد جامعی عضو شورای شهر تهران

جذاب‌ترین نکته برگزاری جشنواره کتابخانه‌های خانگی برای من، انگیزه‌ای است که در پشت تأسیس این کتابخانه‌ها وجود دارد، یعنی نیاز انسان به دانستن! اگر این نیاز نبود، قطعاً عده‌ای به این فکر نمی‌افتادند که چطور می‌شود دانستن، معرفت و آگاهی را از طرق مختلف کسب کرد. پس مهم‌ترین انگیزه در پس تأسیس این کتابخانه‌ها، موهبت دانستن است که با انسان وجود دارد. اما امر صرف داشتن این نیاز کافی نیست و بر این اساس است که دومین عامل شکل‌گیری این کتابخانه‌ها جلوه‌گری می‌کند؛ اراده به پاسخگویی این نیاز، یعنی همان تعبیر شعر معروف سعدی: آن کس که نداند و بداند که نداند... این مهم است که آدم این نیاز را بشناسد و درصدد برطرف کردن آن برآید. استنباط دیگر من خوش‌سلیقگی افراد در چگونگی پاسخگویی به این نیاز است. شما از راه‌های مختلف می‌توانید دانستن را به دست آورید؛ اینترنت، تلویزیون، ماهواره و... ولی اینکه در این میان یکی از اصیل‌ترین و شریف‌ترین شیوه‌های دانستن یعنی کتاب را انتخاب کنید نشانه خوش سلیقگی شماست. مسأله مهم دیگر اینکه شما متوقع نیستید که دیگران دست به کار شوند. شکل گیری کتابخانه‌های شخصی همین آیین نکته است که آدم‌ها بدون چشمداشتی، خودشان نیازهایشان را برطرف کرده‌اند، به NGO‌ها کاری ندارند، به دولت کاری ندارند، به مسئولان، به آموزش و پرورش و به شهرداری و... کاری ندارند و خودش دست به کار می‌شوند. نکته مهم دیگری که از جشنواره کتابخانه‌های خانگی می‌توان استنتاج کرد اعتماد به همگنان است. یکی از مشکلات ما این است که در راه‌اندازی کارهای عمومی کمتر به یکدیگر اعتماد می‌کنیم؛ اما در یک برج، کارخانه، مجتمع مسکونی و... عده‌ای به هم اعتماد می‌کنند تا نیاز به دانستن را با علاقه‌ای که دارند از طریق بهترین، شریف‌ترین و اصیل‌ترین شیوه که کتاب است، برآورده کنند و پیامد آن تمرین کار گروهی است. یکی از معضلات اجتماعی جامعه ما این است که ما تمرین کار گروهی نکرده‌ایم، در نتیجه کارهای گروهی‌مان دائماً با شکست یا ضعف یا دلگیری و کدورت همراه می‌شود. و نکته آخر، خوشبینی است. به نظر من تمام افراد موفق آدم‌های خوشبین هستند و بالعکس آدم‌های ناموفق کسانی بودند که در بخشی از عوالم‌شان بدبینی وجود داشته است. یک نیاز، علاقه، خوش‌سلیقگی، دلبستگی داشتن به نهادهای عمومی، اعتماد به همگنان و خوشبینی، ریشه‌های شکل‌گیری کتابخانه‌های شخصی است که از این منظر و کالبدشکافی برای من ارزشمند است.

که چنین پیامدهایی داشته باشد و مطمئن باشیم این اتفاق نمی‌افتد برای اینکه خیلی از این کتابخانه‌ها در روستاها تشکیل شده و با کمترین امکانات توانسته‌اند بیشترین بهره را ببرند.»

■ **افراشتن علم اعتراض علیه گلایه‌های مسئولان**

الوندی در تأیید صحبت‌های خود کتابخانه «فاطمه‌ها» را مثال می‌زند که به‌عنوان کوچک‌ترین کتابخانه کشور در اتاقی ۹ متری و خشت و گلی با سقفی چوبی در روستای دهکپان از توابع کهنوج کرمان توسط سه‌دختر نوجوان به نام «فاطمه»، تشکیل شده است و حالا با ۲۰۰ عضو، چنانی هم شده است یا از کتابخانه دیگری در روستای محروم اکتلو از توابع کیودرآهنگ نام می‌برد که ۴ هزار عضو فعال دارد. او همچنین از یکی از برگزیدگان این دوره یاد می‌کند که در ارتفاع ۴۲۰۰ متری مداوند کتابخانه‌ای برای کوهنوردان تأسیس کرده است و در ادامه می‌گوید: «یکی دیگر از شرکت‌کنندگان در جشنواره امسال در کارگاه تولید گل و گیاه کتابخانه‌ای تشکیل داده بود و برای همسایه‌های اهل کتاب خود خدمات کتابداری و کتابخوانی راه انداخته بود.»

خیاط خانه‌ای که کتاب امانت می‌دهد یا راننده‌ای که در وسیله نقلیه خود کتابخانه‌ای را طراحی کرده است و... نمونه‌ای از ددها مورد عجیب و خوشحال‌کننده دوره‌های قبل این جشنواره است که همگی به تعبیر داستان‌نویس معاصر کشورمان، **یوسف علیخانی**، بلند کردن علم اعتراض در مقابل مسئولانی است که مدام درمصاحبه‌هایشان از آمار مطالعه و کتابخوانی گلابه دارند و گویای این واقعیت است که با وجود افزایش قیمت کتاب و عوامل اقتصادی و تغییرات مدام اجتماعی و گسترده شدن تکنولوژی مردم همچنان وفادارانه یار مهریان و دوستدار کتابنده البته اگر آثار همدلانه تولید و معرفی شود.

او در ادامه صحبت‌های خود به ایران می‌گوید: «به عنوان کسی که حداقل ۴-۲۳ سالی است که فعالیت می‌کند و حالا به عنوان ناشر، این فیکد را برای خودم قرار داده‌ام که هرگز یک شاعر، نویسنده و مترجم را به‌عنوان مخاطب در نظر بگیرم چون آنها را به‌عنوان تولیدکننده می‌شناسم.

مخاطب‌ها، مردمی هستند که متأسفانه زمان آمارگیری اصلاً به حساب نمی‌آیند و شاهد ادعای من سیل جمعیتی است که به نمایشگاه‌های کتاب می‌آیند. ضمن اینکه از یک سو کتابفروش‌ها و کسانی که کتاب پیشنهاد می‌دهند هم مردم را بی‌اعتماد کرده‌اند. وقتی یک زن خانه‌دار سراغ رمانی را برای گذراندن اوقات فراغتش می‌گیرد مرلین رابینسون را توصیه کنم حتی اگر برنده جوایز اورنج و پولیتزر و... هم شده باشد!»

■ **حرکت‌های خودجوش را مقید و دولتی‌نکند**

یوسف علیخانی معتقد است جامعه ما جماعت کتابخوان میلیونی دارد که پنهان مانده‌اند و همچون آتش زیر خاکستر با اقدام‌هایی همچون جشنواره کتابخانه‌های خانگی نمایان شده‌اند. او همچنین در ادامه برای تأیید صحبت‌هایش به گروه‌هایی چون «کتابخوانان» و «کتابخوار» و «سفر به دور ایران با کتاب» که در یکی از همین شبکه‌های فضای مجازی تشکیل داده استناد کرده و می‌افزاید: «بیاور می‌کنید ۹۹ درصد فعالان آیین گروه خانم‌ها هفته‌ای با جالب است مثلاً در گروه کتابخوار که ساعت ۱۰ شب روز یکشنبه به کتاب خاصی را نقد می‌کنند نظراتشان قابل تأمل است.

من فراوان استفاده‌ام که در یک درخواست ۵۰ جلد رمان «پیش‌از آنکه من بخوابم» را خواسته‌اند و وقتی جویا شدم متوجه شدم که گروهی از خانم‌ها هفته‌ای یک بار دور هم جمع می‌شوند و درباره رمانی که خوانده‌اند جلسه برگزار می‌کنند. به اعتقاد من این جنبش با همین اقدامات و جشنواره کتابخانه‌های خانگی حرکتش را شروع کرده است.»

این نویسنده در پایان با خطاب قرار دادن مسئولان و سیاستگذاران فرهنگی خاطرنشان می‌سازد: «قدر این‌ها را بدانید هیچ وقت دست به ساختار ترکیب‌شان نزیند و آنها را مقید و دولتی و سیستماتیک و سازمانی نکنید. بگذارید این حرکت‌های خودجوش خودشان کارهایشان را ادامه بدهند. از توی همین هاست که نویسنده در می‌آید.» وی می‌افزاید: «از این همه رزسه‌های روشنفکری رمان خوب متولد نمی‌شود. بهترین کتاب انتشارات من در شش ماه گذشته رمان «روزگار تفنگ» و برنده جایزه رمان اول ماندگار است که نویسنده‌اش یک سبزی فروش است! اما اگر به همین سبزی فروش تحمیل بکنیم که راجع به فلاں موضوع بنویسد مطمئن باشید که کار خوبی تولید نمی‌کند. او باید با میل خودش بنویسد و مخاطب با میل خودش بخواند. خواهش می‌کنم کسی به حریم این نویسنده‌ها و جمعه‌ها و ماندگار تاجواز نکند و نخواد که این‌ها را مال خودش بکند. این‌ها مال مردم است و پاسخ محکم مردم است مبنی بر اینکه ما کتابخوان هستیم، اگر کتاب خوب باشد.»